

СТАВЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ ДО ЕПІДЕМІЇ КОВІД-19 ТА ВАКЦИНАЦІЇ

Результати опитування, грудень 2020

- Негативне ставлення до вакцинації є поширеним у тій чи іншій мірі в кожній країні світу. Цьому сприяють і випадки погіршення стану здоров'я після щеплення, і свідомо фальсифікація даних щодо вакцин, і навіть віра у теорії змов, коли під препаратом, що вводиться як превентивний засіб проти хвороби, підозрюють дещо, що буде в подальшому керувати людиною (чіпи, наркотики тощо).
- Винахід вакцин прискорив потребу в інформації про бажання та готовність людей робити щеплення проти ковід-19.
- Опитування орієнтоване передусім на висвітлення інформації щодо ставлення населення України до епідемії та засобів боротьби із нею, в тому числі за допомогою масової вакцинації.
- Окремо досліджені основні джерела інформації про вакцинацію; готовність українців вакцинуватися від ковід-19; готовність платити за вакцини; довіра до вакцин різних виробників; фактори, які можуть сприяти або заважати бажанню робити щеплення тощо.
- Дослідження проводилося на замовлення Лабораторії журналістики суспільного інтересу за підтримки Міжнародного фонду "Відродження" в рамках проекту "Вакцинація від COVID-19: як створювати контент, що викликає довіру". Матеріал не обов'язково збігається з позицією Фонду "Відродження".
- Опитування в рамках проекту проводили фахівці Харківського інституту соціальних досліджень методом Computer-Assisted Personal Interviews (CAPI). Було проведено 1500 face-to-face інтерв'ю за допомогою випадкової вибірки в 41 населеному пункті різного розміру, що презентували 5 макрорегіонів України (Схід, Захід, Південь, Північ, Центр).

**ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ
ПРО КОВІД-19 І ВАКЦИНАЦІЮ
ТА ДОВІРА ДО НИХ**

РІВЕНЬ ДОВІРИ ДО ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЕПІДЕМІЮ КОВІД-19 (%)

	ДОВІРЯЮТЬ	НЕ ДОВІРЯЮТЬ	САЛЬДО ДОВІРИ
Громадські організації	61,8	25,8	36
Міжнародні організації (ВОЗ, ООН)	48,3	36,1	12,2
Церква	43,7	35	8,7
Західні ЗМІ	38,3	39,5	-1,2
ЗМІ України	34,4	56,5	-22,1
Місцева влада	33,8	54,7	-20,9
Центральна влада	27,9	63,5	-35,6
Міжнародні благодійні фонди (напр., Сороса)	27,4	40,7	-13,3
Політичні діячі	16,3	73	-56,7
ЗМІ Росії	10,5	73,9	-63,4

Згідно з результатами дослідження українці найбільше довіряють інформації про ковід-19 від громадських організацій, міжнародних організацій (ВОЗ, ООН) та церкви.

Тільки ці інститути мають в суспільстві позитивне сальдо довіри, тобто, кількість респондентів, які їм довіряють, більша за кількість тих, хто не довіряє. Також досить високий рівень довіри мають західні ЗМІ.

Показово, що більшість українців не довіряє інформації про ковід-19 від органів влади та політичних діячів.

Також досить значний рівень недовіри до українських ЗМІ.

Найменшу довіру викликають повідомлення про епідемію, які надходять зі ЗМІ Росії.

Ставлення до Міжнародних благодійних фондів (наприклад, Фонду Джорджа Сороса) досить неоднозначне - кількість респондентів, які довіряють інформації від них, досить невелика, але й кількість таких, хто не довіряє їм, не така значна.

ДОВІРА ДО ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЕПІДЕМІЮ КОВІД-19 ТА ЩЕПЛЕННЯ З РІЗНИХ ДЖЕРЕЛ ПО РЕГІОНАХ (%)

	ПІВНІЧ	ЦЕНТР	ЗАХІД	СХІД	ПІВДЕНЬ
Центральна влада	31,2	33,8	24,8	26	26
Місцева влада	31,9	33,4	38,3	35,6	23,7
Українські ЗМІ	34,4	40,5	35,1	32,8	28,7
Російські ЗМІ	8,3	9,5	3,9	17,3	15,2
Політичні діячі	17,8	18,5	12,6	16,8	18,1
Волонтери, НГО	65,3	67,1	68,5	50,4	57,6
Західні ЗМІ	40,7	35,2	53,1	28	24,2
Церква	34	34,3	73,7	38	36,2
Міжнародні організації (ВОЗ, ООН)	47,9	54,2	57,2	44,2	31
Міжнародні фонди (наприклад, фонд Сороса)	29,6	32,9	34,1	20,8	15,9

До регіональних особливостей довіри до інформації про епідемію та щеплення слід віднести, в першу чергу, те, що у жителів Заходу України **велику довіру викликає інформація, яку вони отримують від церкви** – на це вказали 73,7%.

Також для багатьох жителів цього регіону достовірною є **інформація від міжнародних організацій** (ВОЗ, ООН) та західних ЗМІ (53,1%).

Цікавим є те, що у певної кількості жителів **Сходу та Півдня країни викликає довіру інформація з російських ЗМІ**. Так, на це вказали 17,3% жителів Сходу та 15,2% жителів Півдня.

ДЖЕРЕЛА, З ЯКИХ ГРОМАДЯНИ НАЙЧАСТІШЕ ОТРИМУЮТЬ ІНФОРМАЦІЮ ПРО ВАКЦИНИ ТА ЯКИМ ДОВІРЯЮТЬ (%)

	ОТРИМУЮТЬ	ДОВІРЯЮТЬ
ТБ	58,3	23,9
Новинні сайти	37,4	18,1
Соціальні мережі	31,8	14,3
Лікарі, вчені	18,2	18,5
Youtube	17,6	7,4
Знайомі, родичі	16,3	10,2
Газети	7,7	2,8
Розсилки в месенджерах	6,5	2,1
Радіо	5,2	2,1
Блогери	3,9	1,9
Церква, духовні збори	1,1	1,3
Не цікавлюсь	6,4	

Найчастіше інформацію респонденти отримують з ТБ (58,3%), новинних сайтів (37,4%) та соціальних мереж (31,8%).

Але, разом з тим, **інформації з цих джерел довіряють не так багато опитаних – менш ніж половина** з тих, хто їх використовує та значно менше в загальній вибірці.

ДЖЕРЕЛА, З ЯКИХ ГРОМАДЯНИ НАЙЧАСТІШЕ ОТРИМУЮТЬ ІНФОРМАЦІЮ ПРО ВАКЦИНИ ТА ЯКИМ ДОВІРЯЮТЬ (%)

	ОТРИМУЮТЬ	ДОВІРЯЮТЬ
ТБ	58,3	23,9
Новинні сайти	37,4	18,1
Соціальні мережі	31,8	14,3
Лікарі, вчені	18,2	18,5
Youtube	17,6	7,4
Знайомі, родичі	16,3	10,2
Газети	7,7	2,8
Розсилки в месенджерах	6,5	2,1
Радіо	5,2	2,1
Блогери	3,9	1,9
Церква, духовні збори	1,1	1,3
Не цікавлюсь	6,4	

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ПРО КОВІД-19 ДЛЯ РЕСПОНДЕНТІВ РІЗНОГО ВІКУ (%)

	18-29	30-44	45-59	60+
ТБ	31,6	39,0	61,1	74,8
Газети	4,5	3,9	9,5	11,8
Новинні сайти в Інтернет	44,1	44,4	41,3	23,4
Youtube	24,3	20,5	17,1	11,3
Соціальні мережи	44,1	38,5	33,2	17,0
Розсилки в месенджерах	12,1	8,9	5,8	1,6
Блогери	5,3	3,4	5,0	2,7
Лікарі, вчені	17,4	23,7	18,7	12,7
Знайомі, друзі	12,6	15,0	18,7	17,5
Радіо	4,9	3,2	5,8	6,8
Церква	0,8	1,4	0,8	1,1
Не цікавлюсь	7,7	7,3	5,3	5,7

Інтернет та ТБ є ключовими джерелами інформації про перебіг епідемії та вакцинацію для респондентів віком від 30 до 59. Здебільшого вони покладаються на новини з ТБ та новинарних сайтів.

Для молодших респондентів значну роль відіграють також соціальні мережі – вони є джерелом новин для 44,1%. Старші за 60 років здебільшого отримують інформацію з ТБ.

ДОВІРА ДО РІЗНИХ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ ПРО КОВІД-19 РЕСПОНДЕНТІВ РІЗНОГО ВІКУ (%)

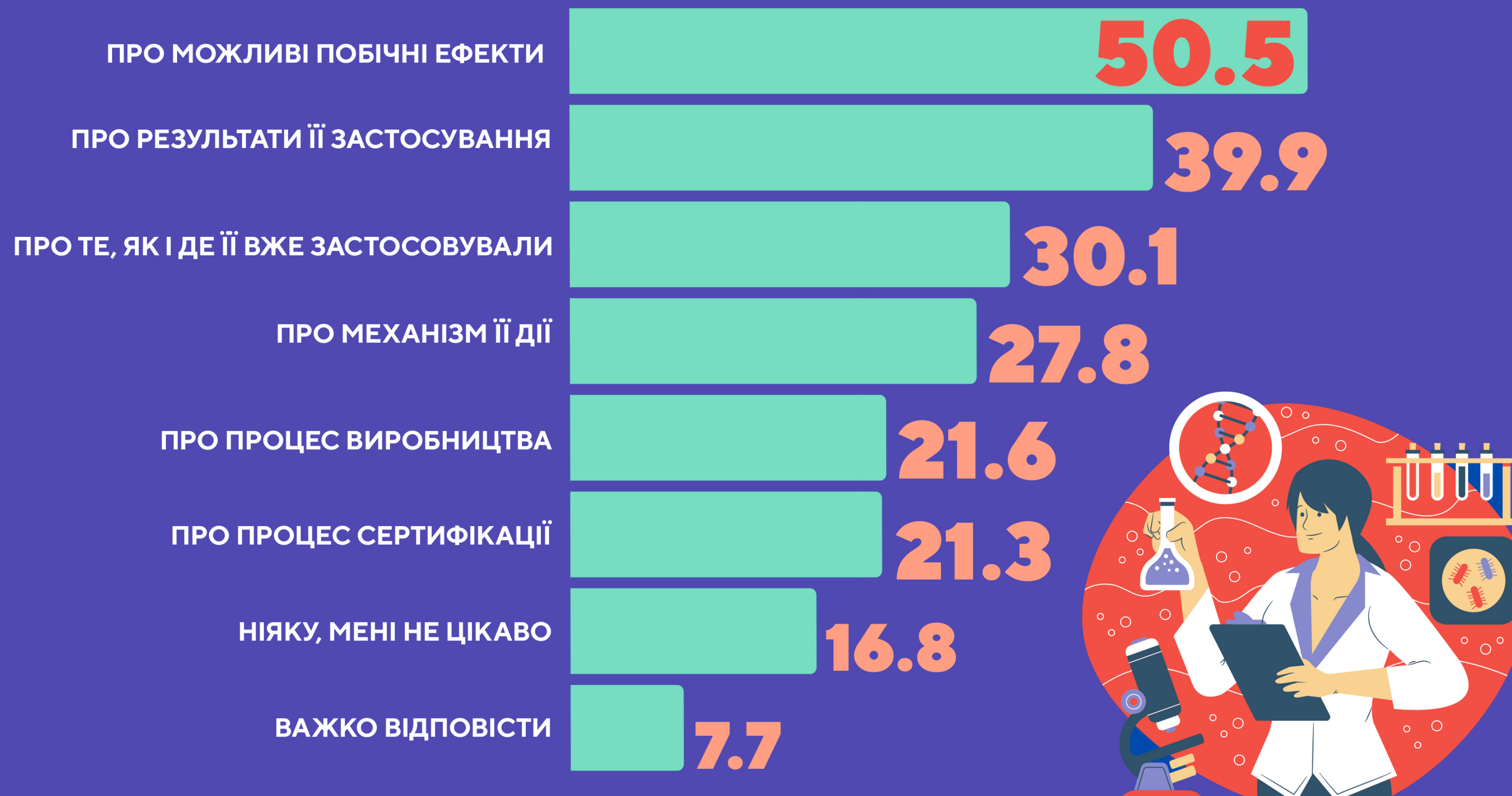
	18-29	30-44	45-59	60+
ТБ	13,8	13,0	26,1	38,5
Газети	2	1,6	1,8	5,2
Новинні сайти в Інтернет	20,6	23	18,7	11,3
Youtube	9,3	7,7	8,2	5,4
Соціальні мережи	24,7	16,4	13,2	7,3
Розсилки в месенджерах	4,9	3	1,3	0,2
Блогери	1,2	1,6	2,9	1,6
Лікарі, вчені	18,6	24,4	18,4	12,7
Знайомі, друзі	5,3	12,3	10,8	10,2
Радіо	1,2	0,9	1,8	4,1
Церква	0,4	0,9	2,1	1,4
Нікому не довіряю	23,1	22,8	24,7	26,8

Джерела, з яких отримується інформація, не завжди є джерелами, яким респонденти довіряють. Так, хоча 39% респондентів віком 30-44 отримують інформацію з ТБ, їй довіряють лише 13%.

Тільки 26,1% респондентів віком 45-59 довіряють інформації з ТБ та лише 18,7% - з новинних сайтів. Можна відзначити також, що кожен четвертий респондент не довіряє взагалі ніяким джерелам та це не залежить від віку.

ЩО ЦІКАВИТЬ УКРАНЦІВ ПРО КОВІД-19 ТА ВАКЦИНАЦІЮ

ЩО НАЙБІЛЬШЕ ЦІКАВИТЬ ГРОМАДЯН ПРО ВАКЦИНУ ВІД КОРОНАВІРУСУ (%)

Найбільш цікавими є дані про можливі побочні ефекти – вважає більше ніж половина опитаних (50,5%).

Також люди хотіли б дізнатись про результати застосування вакцини (39,9%) та процес застосування в різних країнах (30,1%).

Дещо менше цікавлять механізм дії (27,8%), процес виробництва (21,6%) та сертифікації (21,3%). Можливі побочні ефекти цікавлять більше ніж половину опитаних (50,5%).

Також люди хотіли б дізнатись про результати застосування вакцини (39,9%) та процес використання в різних країнах (30,1%).

Дещо менше цікавлять механізм дії (27,8%), процес виробництва (21,6%) та сертифікації (21,3%).

ПОГОДЖЕННЯ РЕСПОНДЕНТІВ З РІЗНИМИ КОНСПІРОЛОГІЧНИМИ ТВЕРДЖЕННЯМИ (%)

Серед конспірологічних теорій, що пов'язані з ковід-19, респонденти найбільше схильні погодитись з тим, що епідемія є результатом невдалих біологічних експериментів (30,9%).

15,9% погодились з тим, що епідемія - це диверсія з боку США або Китаю, а ще 15,1% - що вона вигадана для перерозподілу капіталу у світі.

Найменш популярними теоріями змови виявились такі, що розповідають про "американські біолабораторії в Україні", прихований вплив Сороса або Гейтса – з кожною з них погоджуються не більше 6% опитаних.

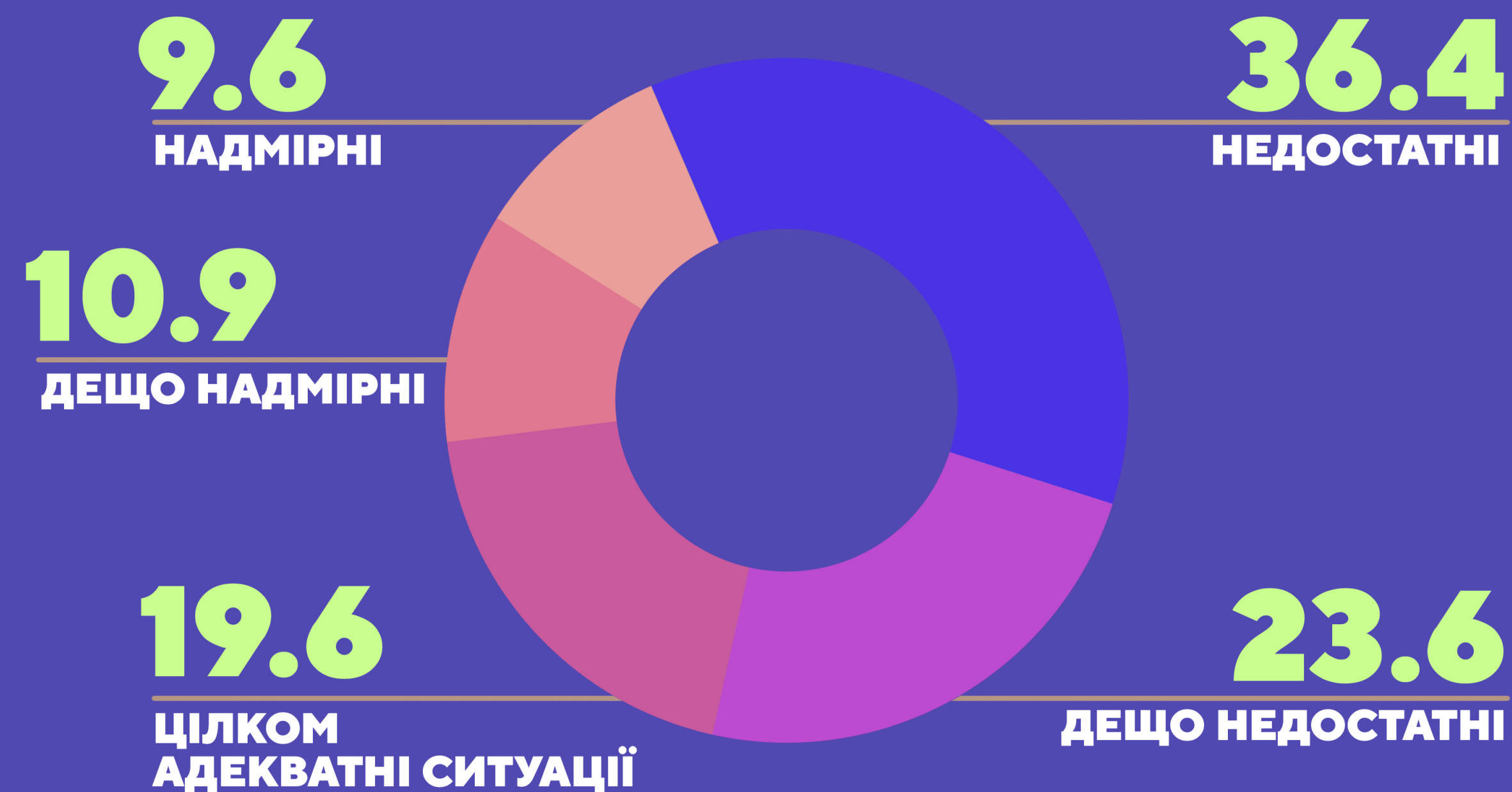
Слід відзначити, що майже третина респондентів (32,1%) взагалі не підтримують жодної теорії змов.

Найбільш популярна серед респондентів різного віку є теорія про те, що епідемія ковід-19 є результатом невдалих біологічних експериментів. До неї схильються 25% респондентів віком до 30 років; 31% - віком 30-44 роки; 36,8% тих, хто у віці 45-59 років та 29% осіб, старших за 60 років.

Також, можна відмітити, що кожен п'ятий респондент віком до 30 років вважає, що епідемія була придумана для згорання громадянських свобод та прав людини.

СТАВЛЕННЯ ДО ЕПІДЕМІЇ КОВІД-19

ДУМКА НАСЕЛЕННЯ ПРО ІСНУВАННЯ ЕПІДЕМІЇ ТА ОЦІНКА ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ В З НЕЮ В УКРАЇНІ (%)

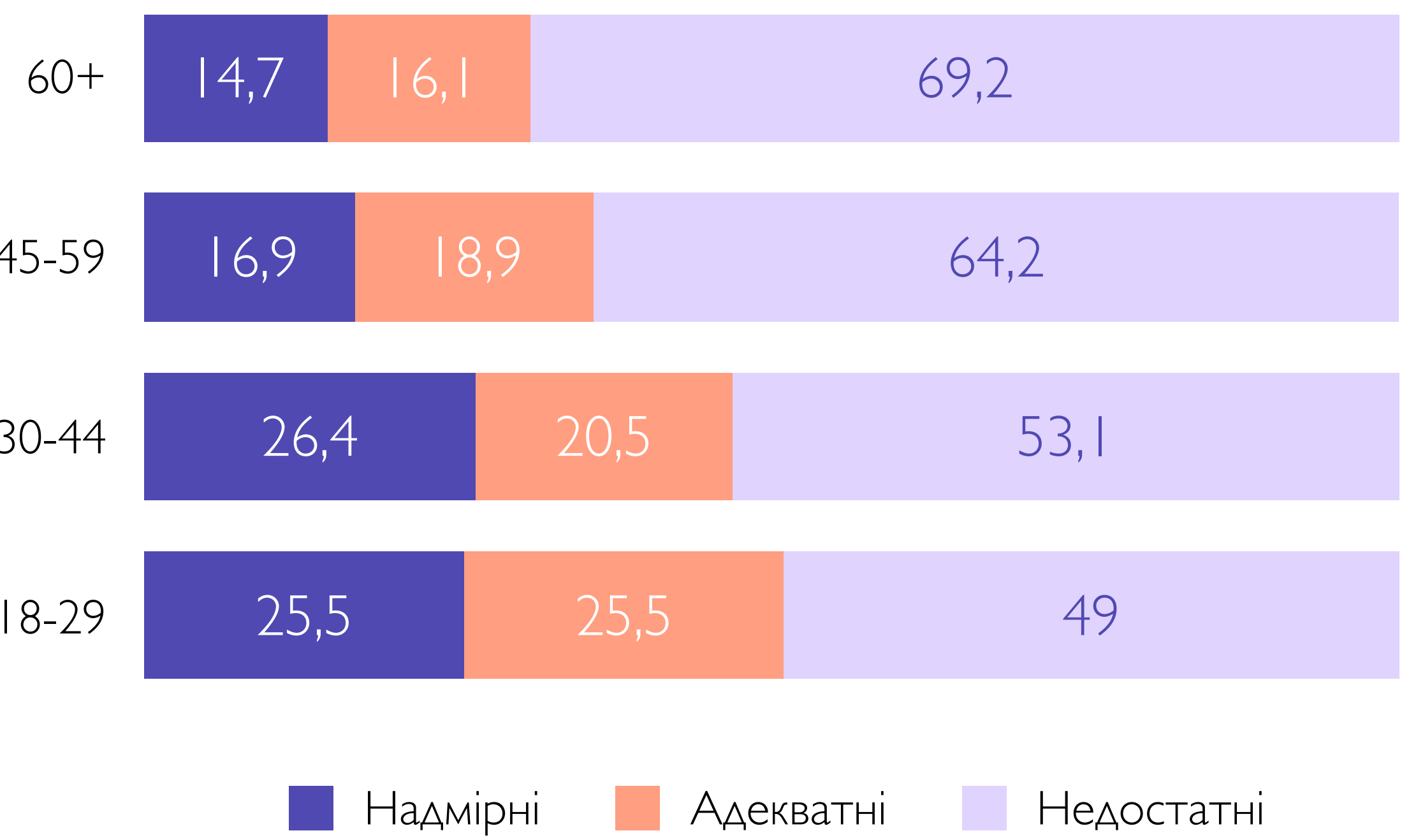
В цілому, переважна більшість українців серйозно ставиться до епідемії коронавірусу. Так, 85,8% опитаних вважають, що епідемія існує, а майже половина (49%) вважають її цілком реальною загрозою. Кількість тих, хто вважає епідемію “цілком вигаданою”, не перевищує 4%.

Більшість опитаних (60%) вважають, що заходи проти епідемії, які впроваджені в Україні, не є достатніми. І 9,6% вважають їх цілком адекватними ситуації. Разом з тим, майже кожен п'ятий вказує на “надмірність” протиепідемічних заходів в країні.

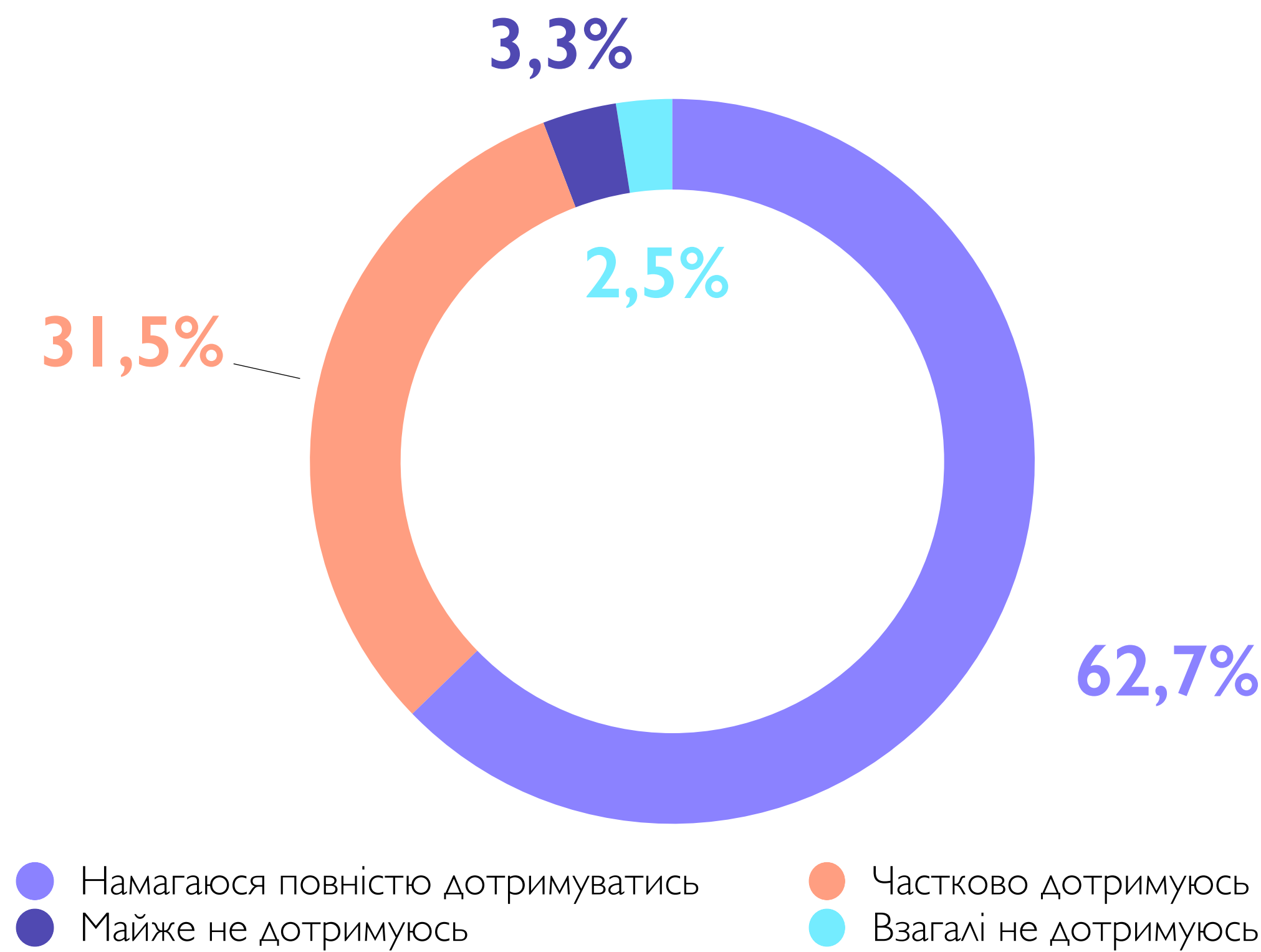
ОЦІНКА РІЗНИМИ ВІКОВИМИ ГРУПАМИ ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ З ЕПІДЕМІЄЮ (%)

Дослідження показало, що чим старшим є респондент, тим частіше він вважає недостатніми заходи з подолання епідемії в Україні.

Так, якщо у віковій групі до 30 років таких 49%, то серед осіб, старших за 60 років – 69,2%.

РІВЕНЬ ДОТРИМАННЯ НАСЕЛЕННЯМ ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ (%)

Майже кожен опитаний (більш ніж 90%) у тій чи іншій мірі дотримується профілактичних заходів - носіння маски, соціальної дистанції, користування санітайзером тощо. Тільки 2,5% вказали, що відмовляються це робити.

“НА ЧИЮ ДОПОМОГУ ВИ ПЕРЕДУСІМ РОЗРАХОВУЄТЕ У ВИПАДКУ ХВОРОБИ НА КОВІД-19?” (%)

Більшість опитаних у випадку хвороби не довіряють зусиллям державної медицини. Так, 72% у разі захворювання розраховують тільки на себе, а 11,2% – на допомогу близьких. Лікування від держави очікують тільки 6,1%, а 6,6% - сподіваються на часткову допомогу.

На те, що опитані точно хворіли на ковід-19, вказали 8,3%.

Ще 22,8% респондентів вказали, що вони хворіли, але в них були несхожі симптоми, або вони не тестувались.

ОСОБИСТИЙ ДОСВІД ВАКЦИНАЦІЇ (%)

ПО РЕГІОНАХ УКРАЇНИ (%)

	НЕ ВАКЦИНУВАЛИСЬ	НЕ ВАКЦИНУВАЛИ ДІТЕЙ
Південь	13,1	15,9
Центр	8,6	5,7
Захід	26,5	23,3
Схід	7,8	9,5
Північ	5,6	10,7

Більшість громадян впевнені, що вони були вакциновані у дорослому віці або в дитинстві, а 67,4% вказали на те, що вакцинували дітей.

Доля тих, що не вакцинувались самі та не вакцинували дітей, серед опитаних складає близько 14%.

На Заході країни виділено більш негативне ставлення до вакцинування. Так, 26,5% вказали, що не робили щеплення самі, а 23,3% - що не робили щеплення своїм дітям.

СТАВЛЕННЯ ДО РЕЛІГІЇ (%)

	ВАКЦИНУВАЛИСЬ	НЕ ВАКЦИНУВАЛИСЬ	НЕ ЗНАЮТЬ
Я – віруюча людина та дотримуюсь всіх свят та обрядів	55,4	22,6	22
Я – віруюча людина, але звертаюсь до релігії час від часу	63,3	10,7	26
Я - вірю, але не дотримуюсь певних релігій	60,1	7,5	32,5
Я - не релігійна людина	70,9	9,2	19,9

Варто відзначити, що найбільше тих, хто не мав особистого досвіду вакцинації, серед віруючих людей, які дотримуються всіх свят та обрядів – більш ніж кожен п'ятий (22,6%). Відповідно, серед цієї категорії найменше тих, хто колись робив щеплення (55,4%). Більше за інших охоплені щепленнями взагалі нерелігійні люди – 70,9%.

ДОВІРА ДО ВАКЦИНАЦІЇ ТА ВАКЦИН

ДОВІРА ДО ВАКЦИНАЦІЇ В ЦІЛОМУ ЯК ЗАСОБУ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ХВОРОБ (%)

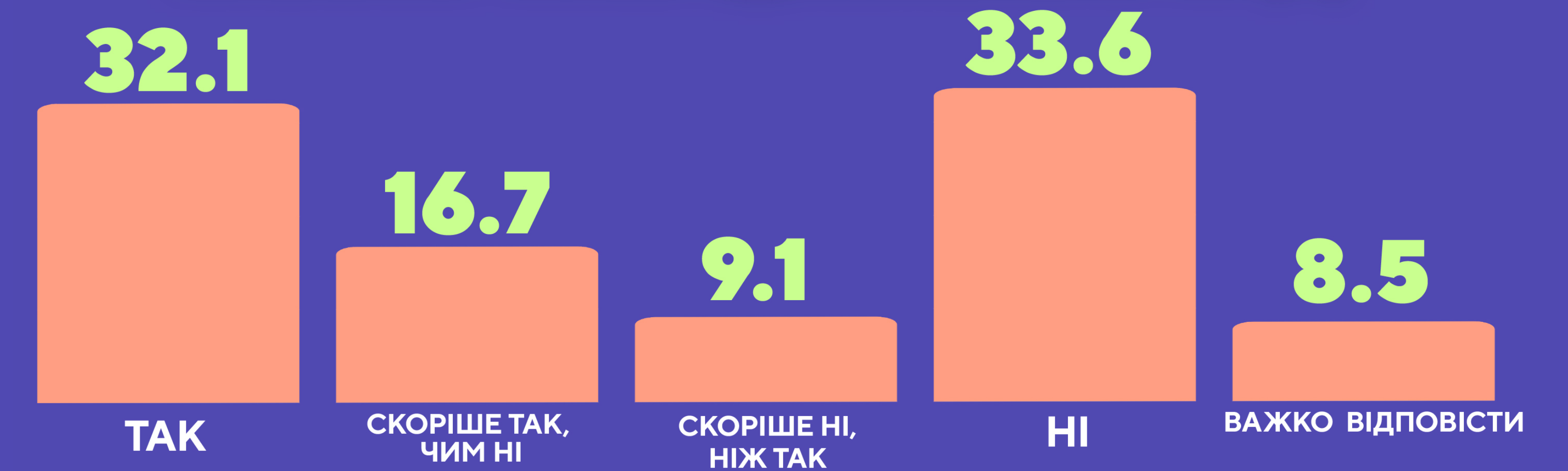
Можна відмітити тривожно високу кількість тих, хто не довіряє вакцинації як заходу попередження хвороб.

На повну недовіру вказав кожен третій респондент (33,6%), а ще 9,1% - на часткову недовіру.

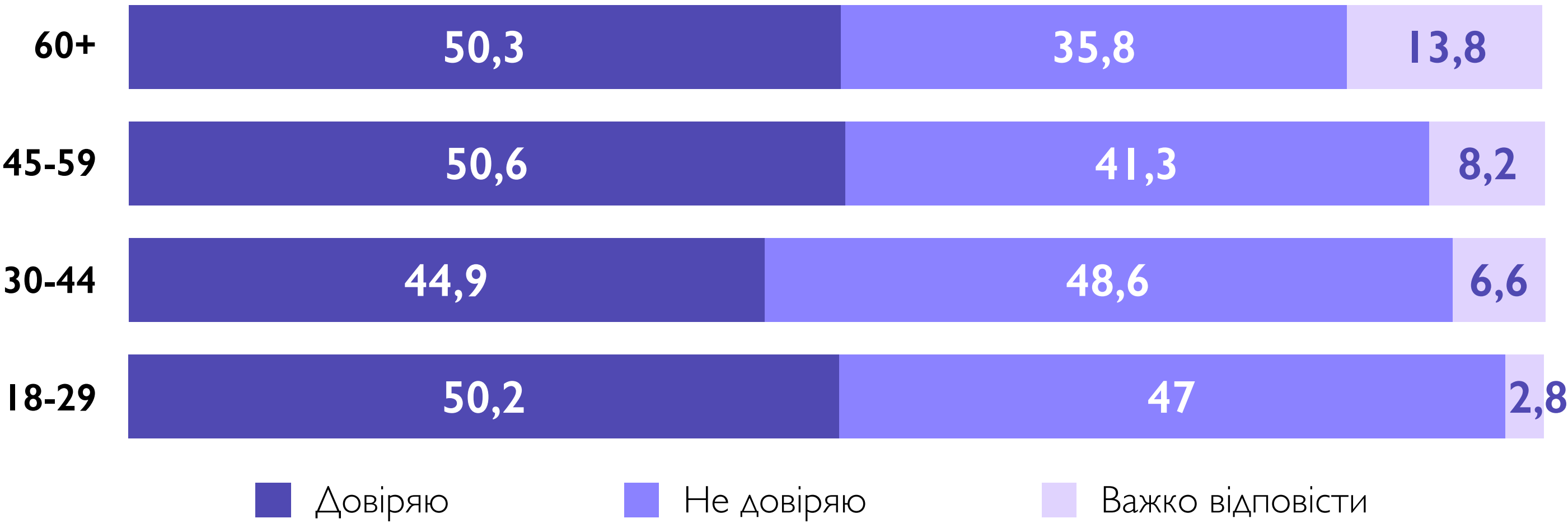
Таким чином, 42,7% опитаних так або інакше не довіряють вакцинації як превентивному методу поширення захворювань.

Тіх, хто довіряє - 48,8%, що ділить суспільство у поглядах на вакцинацію майже навпіл.

Чоловіки дещо більше довіряють вакцинації, ніж жінки, а найбільша недовіра до щеплення як методу профілактики – серед жителів Заходу.

ДОВІРА ДО ВАКЦИНАЦІЇ РЕСПОНДЕНТІВ РІЗНОГО ВІКУ (%)

Аналізуючи довіру до вакцинації респондентів різних вікових груп, можна відмітити тих, хто не довіряє, трохи більше серед вікової групи до 44 років. Але разом з тим, зі зростанням віку простежується поступове збільшення кількості людей, які вагаються. Ті ж самі люди не впевнені, що саме вакцинація допоможе здолати епідемію ковід-19.

ДОВІРА ДО ЩЕПЛЕННЯ ЯК МЕТОДА В РЕГІОНАХ (%)

Найбільша недовіра до щеплення як методу профілактики – серед жителів Заходу України. Там щепленню не довіряє майже кожен другий опитаний (49,1%).

Дещо менше таких – серед жителів Сходу (44%). Більше за інших довіряють жителі Півночі – на це вказали 56,4% опитаних.

	ДОВІРЯЮТЬ	НЕ ДОВІРЯЮТЬ	НЕ ВИЗНАЧИЛИСЬ
Північ	56,4	39,1	4,5
Центр	44,3	37,6	8,1
Захід	39,8	49,1	11,3
Схід	50,2	44	5,8
Південь	46,9	37,3	15,8

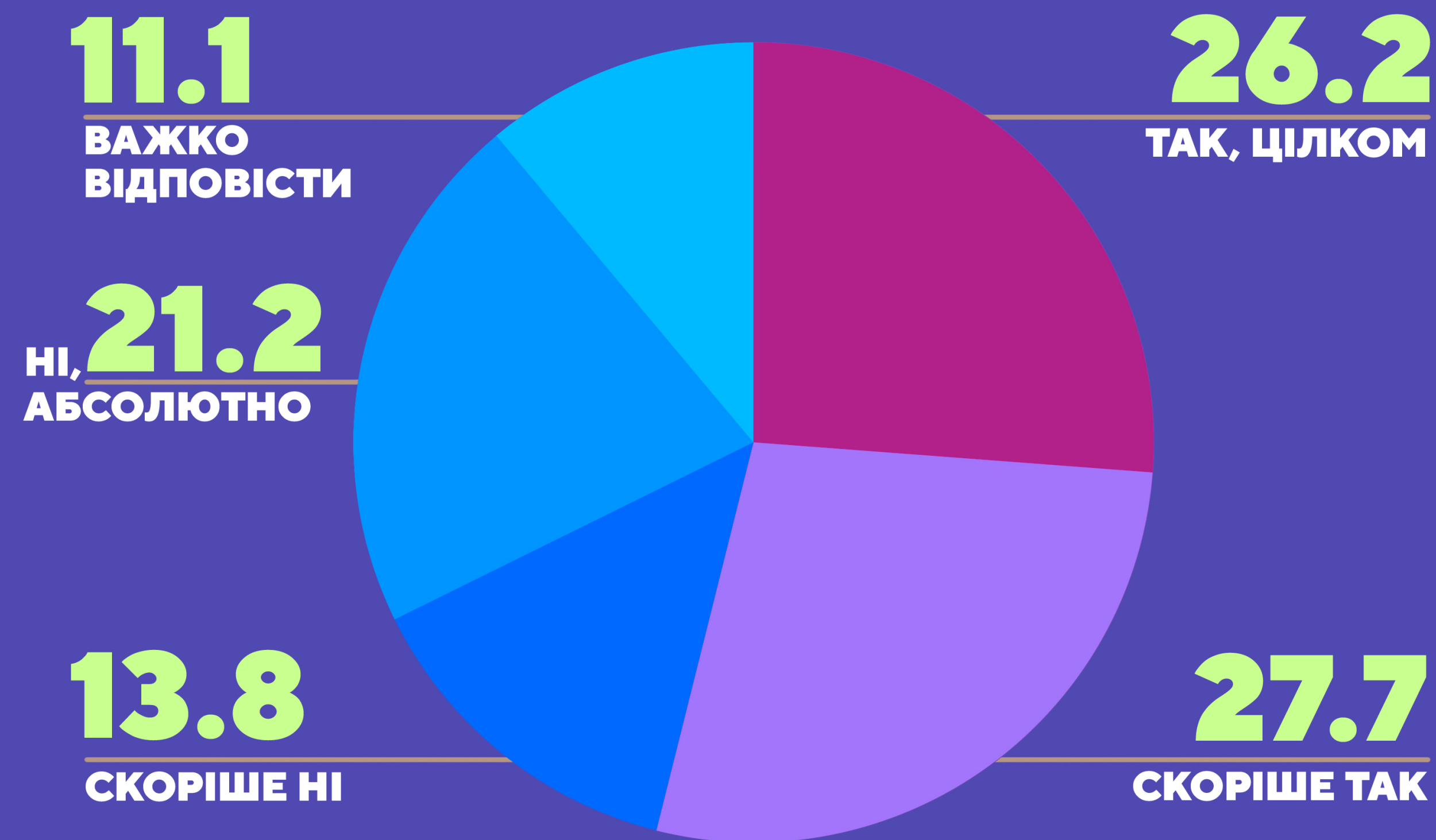
КОМУ ВАКЦИНА МОЖЕ ДОПОМОГТИ? (%)

Частково недовіра до вакцинації пов’язана з думкою, що начебто вакцинація “вигідна фармацевтичним компаніям, бо вони на цьому заробляють”.

Так вважають 27,5% опитаних.

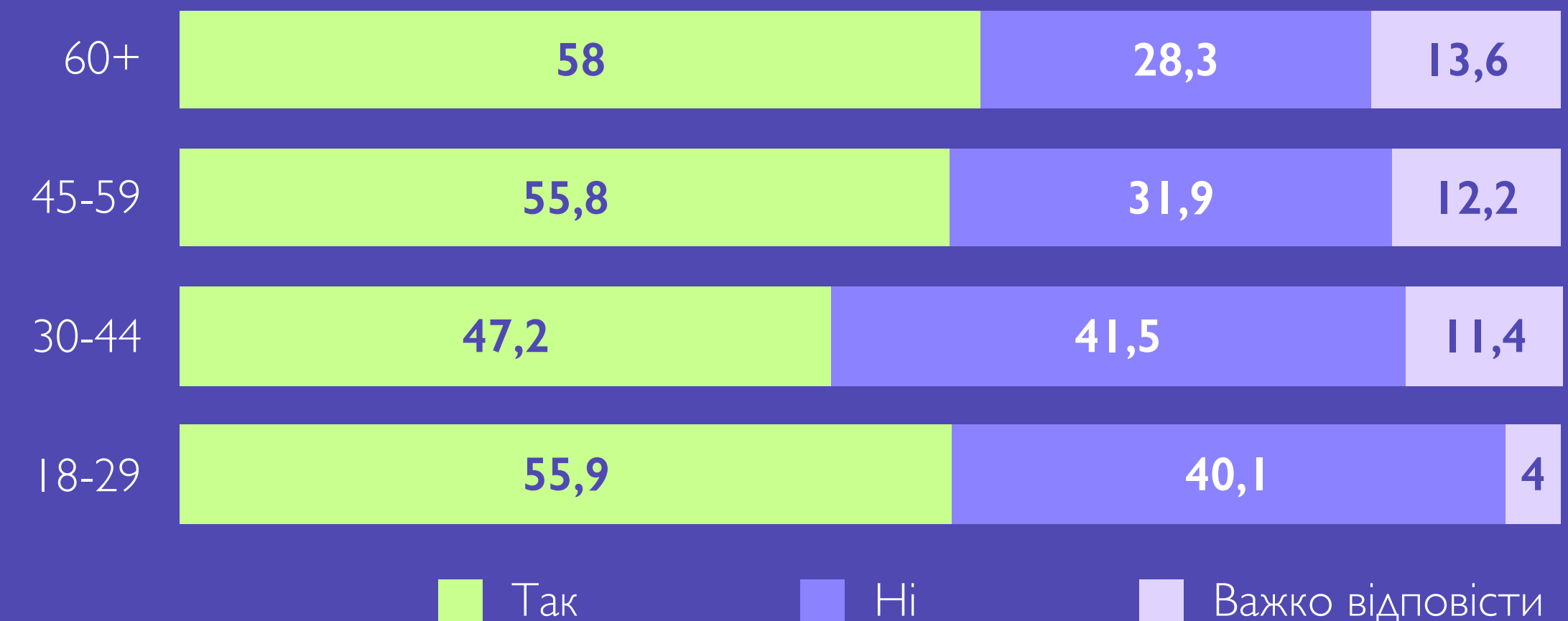
“ЧИ ЗГОДНІ ВИ, ЩО МАСОВА ВАКЦИНАЦІЯ ДОПОМОЖЕ ПОБОРОТИ ЕПІДЕМІЮ КОВІД-19?” (%)

Найбільш полярно думки стосовно цього питання розподілились у людей віком 30-44 роки.

Так, 47,2% респондентів вважають, що щеплення допоможе здолати епідемію, а 41,5% - що ні.

Серед молоді у віці до 30 років найменше тих, хто не визначився з цим питанням (4%).

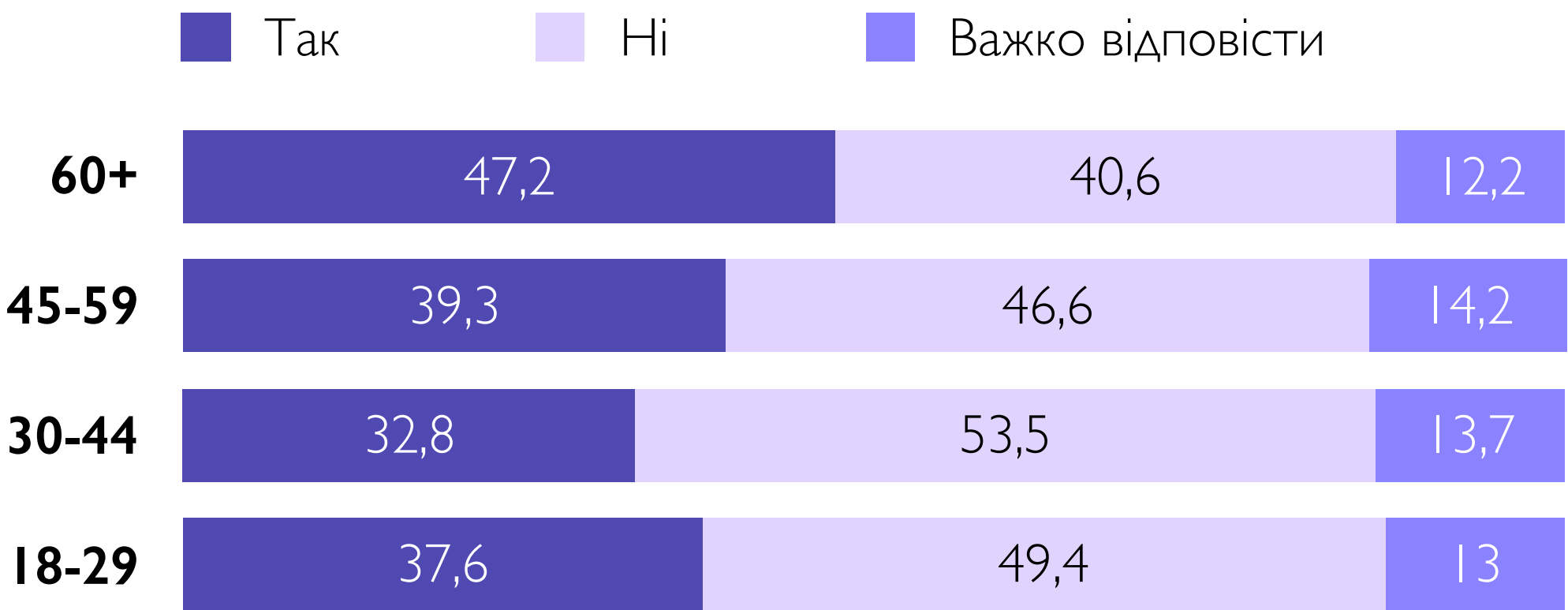

Хоча значна кількість опитаних (53,9%) погоджуються з тим, що масова вакцинація допоможе подолати епідемію коронавірусу, тільки 39,4% готові вакцинуватись.

Кількість тих, хто відмовляється це робити, більша та складає 47,3%.

Прямої залежності готовності вакцинуватись від віку респонденту виявлено не було, але можна відзначити, що найбільше тих, хто не має наміру вакцинуватись, серед молоді (49,4%) та людей у віці до 44 років (53,5%). Тільки серед людей віком 60+ тих, хто має намір вакцинуватись (47,2%) більше за тих, хто готовий відмовитись від процедури (40,6%).

ЧИ ЗБИРАЄТЕСЬ ВИ ВАКЦИНУВАТИСЬ ВІД КОВІД-19? (ЗА ВІКОМ, %)

	МАЮТЬ НАМІР	НЕ МАЮТЬ НАМІРІВ	ЩЕ НЕ ВИЗНАЧИЛИСЬ
Північ	40,8	45,6	13,7
Центр	49,5	40,5	10
Захід	38,4	42,8	19,9
Схід	38,6	52,6	8,8
Південь	31,7	57,0	11,3

На Сході та Півдні найбільше тих, хто відмовляється від щеплення – 57% та 52,6% відповідно. Висока доля тих, хто відмовляється робити щеплення від коронавірусу, частково пов’язана з побоюваннями, що це буде дорого.

ГОТОВНІСТЬ ПЛАТИТИ ЗА ВАКЦИНУ (%)

51% опитаних не готові сплачувати взагалі за процедуру, ще 5,1% - скоріше відмовляться, а 10,4% погодились тільки на символічну оплату.

Іншими важливими факторами, що впливають на готовність вакцинуватись, є те, що вакцини занадто нові — немає даних ані про досвід вакцинування, ані рекомендацій лікарів.

ЩО СПРИЯЄ НАМІРУ ВАКЦИНУВАТИСЯ (%)

Серед факторів, що могли б позитивно вплинути на готовність до щеплення від ковід-19, респонденти, в першу чергу, вказали позитивний досвід вакцинування знайомих та родичів (34,1%); поради лікаря (27,3%), відсутність широковідомих негативних наслідків (17,6%) та безкоштовність вакцини (18%).

ЩО СПРИЯЄ НАМІРУ ВІДМОВИТИСЯ ВІД ВАКЦИНАЦІЇ (%)

Серед факторів, які зумовили б відмову респондентів від щеплення, виділяються негативний досвід щеплень (46,6%); негативні наслідки вакцинації (27,3%); застереження лікарів (24,2%); недостатність інформації (20,2%) та висока ціна вакцини (19,8%).

Ключові побоювання людей зрозумілі та досить чітко артикульовані. Це побоювання побічних ефектів; того, що вакцину було зроблено занадто швидко та того, що умови зберігання не будуть дотримані. Лише 16,5% побоюються, що вакцина – це засіб для збагачення, а кожен десятий респондент – що за щепленням прихована чіпізація.

Серед факторів, що сприяли б рішення вакцинуватись від ковід-19, найбільш важливим для респондентів 18–29 років є позитивний досвід вакцинації родичів, знайомих (38,1%) та поради лікаря (30,8%). Ті ж фактори вплинуть на рішення вікових категорій 30-44 років та 45-59.

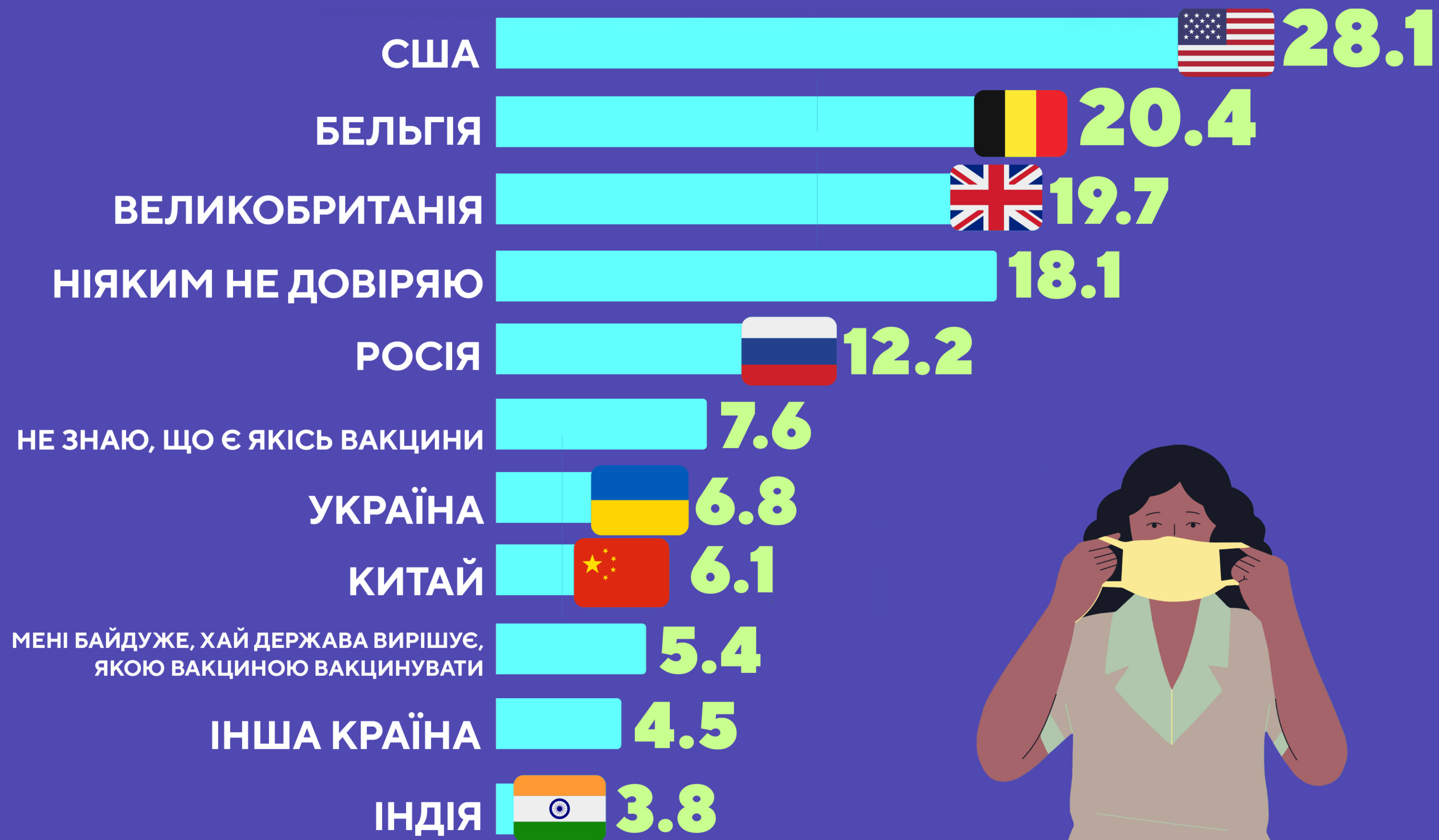
Для респондентів від 60 років важливим є також безкоштовність вакцинування, на це вказали 27,9%.

Відповідно, негативний досвід знайомих та поради лікаря є важливими факторами, що зумовлюють відмову від щеплення для всіх вікових категорій. Зависока ціна на вакцину негативно вплине на бажання вакцинуватись 26,3% респондентів віком 60+.

ОСНОВНІ ПОБОЮВАННЯ ЩОДО ВАКЦИНАЦІЇ ВІД КОВІД-19 (%)

ДОВІРА ДО КРАЇН-ВИРОБНИКІВ ВАКЦИН (%)

ДОВІРА ДО КРАЇН-ВИРОБНИКІВ ВАКЦИН

Лідерами довіри серед країн, які виробляють вакцини, для українців є США, Бельгія та Великобританія, що цілком відповідає даним про сертифікацію найбільш відомих вакцин від ковід-19 у світі – Pfizer, Moderna та AstraZeneca.

Можна також відзначити, що 18,1% опитаних взагалі не довіряють ніяким виробникам вакцин, а 7,6% - не знають про вакцини.

Росії як країні виробнику вакцин довіряють 12,2% опитаних, що значно менше ніж довіра до західних країн, але майже вдвічі більше ніж до Китаю, або потенційної вакцини, що могла би бути виробленою в Україні.

Довіра вакцинам різних країн-виробників майже не залежить від віку респондентів.

Можна тільки відмітити, що серед молодших респондентів більше тих, хто готовий довіряти вакцинам, виробленим в Китаї, а довіра до вакцини з Росії, навпаки, зростає з віком респондентів.

Так, якщо серед людей до 30 вакцині з Росії довіряють лише 4,9%, то серед тих, кому більше 60 років, їх вже 18,6%.

Слід відзначити, що на Сході (22,6%) та на Півдні країни (22,6%) населення довіряє вакцинам з Росії більше ніж вакцинам, виробленим в інших країнах.

Також в цих регіонах найбільше тих, хто не довіряє взагалі ніяким вакцинам – Схід (20,6%), Південь (22,6%).

ДОВІРА ДО ВАКЦИНАЦІЇ ТА ВАКЦИН: ВИСНОВКИ

1. Згідно з результатами дослідження українці найбільше довіряють інформації про ковід-19 від громадських організацій, міжнародних організацій (ВОЗ, ООН) та церкви. Найменшу довіру викликають повідомлення про епідемію, які надходять зі ЗМІ Росії та від політичних діячів. Але хоча довіра до ЗМІ Росії в цілому дуже низька, дослідження виявило, що вона має тенденцію зростати з віком.
2. Переважна більшість українців серйозно ставиться до епідемії коронавірусу. 85,8% опитаних вважають, що епідемія існує. Кількість тих, хто вважає епідемію “цілком вигаданою”, не перевищує 4%.
3. Більшість опитаних (60%) вважають впроваджені в Україні заходи проти епідемії, які недостатніми. 19,6% вважають їх цілком адекватними ситуації. Дослідження показало, що чим старшим є респондент, тим частіше він вважає недостатніми заходи з подолання епідемії в Україні. Так, якщо у віковій групі до 30 років таких 49%, то серед осіб, старших за 60 років – 69,2%.
4. Майже кожен опитаний (більш ніж 90%) у тій чи іншій мірі дотримується профілактичних заходів. Тільки 2,5% вказали, що відмовляються це робити. Ці ж 2% вказують, що їм не знадобиться допомога у разі захворювання, бо вважають, що хвороби не існує, або вона нестрашна.
5. Більшість опитаних у випадку хвороби не довіряють зусиллям державної медицини. Так, 72% опитаних розраховують тільки на себе, а 11,2% – на допомогу близьких. Лікування від держави очікують тільки 6,1%.
6. 86,2% громадян впевнені, що вони були вакциновані у дорослому віці або в дитинстві, а 67,4% вказали на те, що вакцинували дітей. Варто відзначити, що найбільше тих, хто не мав особистого досвіду вакцинації, серед віруючих людей, які дотримуються всіх свят та обрядів – більш ніж кожен п'ятий респондент (22,6%). Більше за інших охоплені щепленнями взагалі нерелігійні люди – 70,9%. Також на Заході країни помітно більш негативне ставлення до вакцинування. 26,5% вказали, що не робили щеплення самі, а 23,3% - що не робили щеплення своїм дітям.

7. Дослідження показало тривожно високу кількість тих, хто не довіряє вакцинації як заходу попередження хвороб (42,7%). Чоловіки дещо більше довіряють вакцинації ніж жінки, а найбільша недовіра до щеплення як методу профілактики – серед жителів Заходу України. Тут щепленню не довіряє майже кожен другий опитаний (49,1%). Дещо менше таких – серед жителів Сходу (44%). Більше за інших довіряють жителі Півдня – на це вказали 56,4% опитаних.
8. Недовіра до вакцинації частково пов'язана з думкою, що начебто вакцинація "вигідна фармацевтичним компаніям, бо вони на цьому заробляють" (27,5%). Більшість все ж таки вважають, що вакцинація потрібна всім, бо це виробляє колективний імунітет (36,8%) та несе користь людині, яка вакцинується (26,1%).
9. Лідерами довіри серед країн, які виробляють вакцини, для українців є США, Бельгія та Великобританія, що цілком відповідає даним про сертифікацію найбільш відомих вакцин від ковід-19 у світі – Pfizer, Moderna та AstraZeneca.
10. Слід відзначити, що на Сході (22,6%) та на Півдні (22,6%) довіряють вакцинам з Росії більше ніж вакцинам, виробленим в інших країнах. Також в цих регіонах найбільше тих, хто не довіряє взагалі ніяким вакцинам – Схід (20,6%), Південь (22,6%). Взагалі серед українців 18,1% не довіряють ніяким виробникам вакцин.
11. Найчастіше інформацію про вакцинацію та вакцини респонденти отримують з ТБ (58,3%), новинних сайтів (37,4%) та соціальних мереж (31,8%). Інтернет та ТБ є ключовими джерелами інформації про перебіг пандемії та вакцинацію для респондентів віком від 30 до 59 років. Для молодших респондентів значну роль відіграють також соціальні мережі – вони є джерелом новин для 44,1%. Старші за 60 років здебільшого отримують інформацію з ТБ. Але джерела, з яких отримується інформація, не завжди є джерелами, яким респонденти довіряють. Так, хоча 39% респондентів віком 30-44 роки отримують інформацію з ТБ, довіряють їй лише 13%. Тільки 26,1% респондентів віком 45-59 років довіряють інформації з ТБ та лише 18,7% - з новинних сайтів. Кожен четвертий респондент не довіряє взагалі ніяким джерелам та це не залежить від віку.

12. Найбільш цікавими для українців даними про вакцину від ковід-19 є можливі побочні ефекти (50,5%). Також люди хотіли б дізнатись про результати вакцинування (39,9%) та процес застосування щеплення в різних країнах (30,1%).

13. Хоча значна кількість опитаних (53,9%) погоджуються з тим, що масова вакцинація допоможе подолати епідемію коронавірусу, тільки 39,4% готові вакцинуватись. Кількість тих, хто відмовляється це робити, більша та складає 47,3%. Найбільше тих, хто не має наміру вакцинуватись – серед молоді (49,4%) та людей у віці 30-44 роки (53,5%). Серед людей віком 60+ тих, хто має намір вакцинуватись (47,2%), більше ніж тих, що готовий відмовитись від процедури (40,6%).

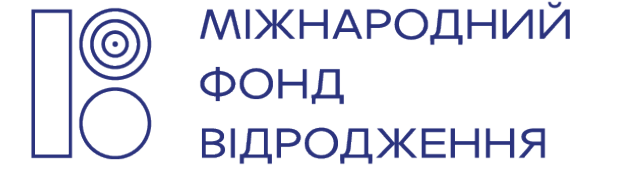
14. Серед і без того значної кількості тих, хто немає наміру робити щеплення від ковід-19, особливо слід виділити Схід та Північ. Саме в цих двох регіонах найбільше тих, хто відмовляється від щеплення – 57% та 52,6% відповідно.

15. Можливо, відмова від вакцинації пов'язана з побоюванням того, що це буде коштовна процедура. Так, 51% опитаних вказали, що не готові сплачувати взагалі за процедуру, ще 5,1% - скоріше відмовляться, а 10,4% погодились тільки на символічну оплату.

16. Серед факторів, що могли б позитивно вплинути на готовність до щеплення від ковід-19, респонденти, в першу чергу, вказали позитивний досвід вакцинування знайомих та родичів (34,1%); поради лікаря (27,3%), відсутність широковідомих негативних наслідків (17,6%) та безкоштовність вакцини (18%).

17. Серед факторів, які зумовили б відмову респондентів від щеплення, виділяються негативний досвід щеплень (46,6%); негативні наслідки вакцинації (27,3%); застереження лікарів (24,2%); недостатність інформації (20,2%) та висока ціна вакцини (19,8%).

18. Майже третина опитаних (32,1%) взагалі не підтримують ні одну з теорій змов з тих, що були їм запропоновані. Серед конспірологічних теорій, що пов'язані з ковід-19, респонденти найбільше схильні погодитись з тим, що епідемія є результатом невдалих біологічних експериментів (30,9%). Кожен п'ятий респондент віком до 30 років вважає, що епідемія була придумана для згортання громадянських свобод та прав людини, а 15,9% погодились з тим, що епідемія - це диверсія з боку США або Китаю, ще 15,1% - що вона вигадана для перерозподілу капіталу у світі.

СТАВЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ ДО ЕПІДЕМІЇ КОВІД-19 ТА ВАКЦИНАЦІЇ

Результати опитування, грудень 2020